

van reizigers voor reizigers

ANDALUSIË

Lannoo

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te beamen. Hoewel men geen inspanningen gespaard heeft om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw gewijzigd zijn. Veel adressen en suggesties in de Trotters zijn bovendien wat 'fragiel', juist omdat ze zo sympathiek en verrassend zijn. We zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we de eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen aanpassen. Dank bij voorbaat. Ons adres:

TROTTER

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo
Postbus/P.O. Box 23202
NL-1100 DS Amsterdam Zuidoost

E-MAIL: TROTTER@LANNOO.BE

WWW.TROTTERCLUB.COM

De prijscategorieën die in de Trottergidsen worden gebruikt, zijn steeds afgestemd op het land. Als je in een goedkoop hotelletje ongeveer € 25 betaalt, behoort een hotel waar je € 75 neertelt uiteraard tot de dure prijsklasse. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten of de gevolgen ervan.

VERTALING Anja de Lombaert; Imago Mediabuilders

REISINFORMATIE VLAANDEREN EN NEDERLAND Wegwijzer, Brugge

OMSLAGONTWERP Studio Jan de Boer / Helga Bontinck

ONTWERP BINNENWERK Imago Mediabuilders

OMSLAGFOTO NaughtyNut / Shutterstock

OORSPRONKELIJKE TITEL Le Routard – Andalousie

OORSPRONKELIJKE UITGEVER Hachette, Paris

DIRECTEUR VAN DE REEKS EN AUTEUR Philippe Gloaguen

STICHTERS Philippe Gloaguen en Michel Duval

ADJUNCT-REDACTEUR Benoît Lucchini en Amanda Keravel

REDACTEUR Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, André Poncelet, Marie Burin des Rozières, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinot, Mathilde de Boisgrollier, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen),
Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2021

© Cartografie Hachette Tourisme

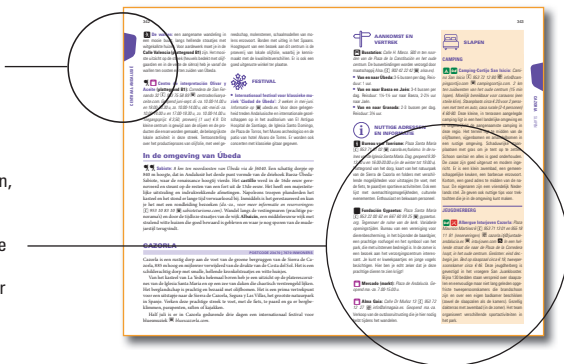
WWW.LANNOO.COM

D/2021/45/247 - ISBN 978 94 014 6619 6 - NUR 512

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Aan de rand van de pagina's zorgen een duimgreep en een kopregel ervoor dat je direct ziet welke informatie er op de betreffende pagina wordt besproken.

Om vlot door de gids te navigeren, wordt per stad of regio dezelfde informatiestructuur gehanteerd: praktische informatie - informatie over verblijf: slapen, eten, iets drinken, uitgaan - informatie over de bezienswaardigheden.

WIST JE DIT?

Let op deze kaders voor interessante weetjes.

AANDUIDING TROTTERTIPS

trottertip

interessant

niet te missen

VERKLARING VAN DE SYMBOLEN

algemeen

autoverhuur

bank

busstation

café, bar

camping

consulaat

dansen

duiklocatie

internetcafé

fietsverhuur

haven

honden toegestaan

ijs salon

informatie

kindvriendelijk

koffie- of theehuis

livemuziek, concert

luchthaven

metrostation

ontbijt

parkeren

patisserie

postkantoor

restaurant

roken verboden

slapen

skistation

snackbar

strand

taxi

theater

treinstation

voorzieningen voor

rolstoelgebruikers

wandelen

winkelen

Unesco-werelderfgoed

zwemgelegenheden

telefoonnummer

website

e-mailadres

INHOUD

INLEIDING	12	Musea, bezienswaardigheden en monumenten	98
VEELGESTELDE VRAGEN	14	Noodgevallen	98
TOPERVERARINGEN	16	Openingstijden	98
MENS, MAATSCHAPPIJ, NATUUR EN CULTUUR	33	Overnachten	99
Beroemde personen	34	Post	101
Bevolking	37	Reisliteratuur	102
Cultureel erfgoed	38	Restaurants	103
De Corrida	42	Risico's en ergernissen	104
Drank	44	Roken	105
Economie	46	Taal	105
Flamenco	49	Telecommunicatie	107
Geografie	52	Vervoer	108
Geschiedenis	53	Winkelen	113
Godsdienst en geloof	65		
Keuken	66	REISPLANNER	114
Media	71	CENTRAAL-ANDALUSIË	
Milieu	72		
Semana Santa	75	Sevilla	123
Sport en ontspanning	77	Aracena	214
Tapas	78	Carmona	219
Werelderfgoed van Unesco	79	Kleine tocht door La Campiña	223
Zeden en gewoonten	79	Córdoba	225
Zigeuners van Spanje	81		
REIZEN NAAR ANDALUSIË	84	VAN CÓRDOBA NAAR GRANADA VIA DE ROUTE VAN HET KALIFAAT	258
ANDALUSIË PRAKTISCH	89	Baena	259
ABC van Andalusië	90	Parque Natural de las Sierras Subbéticas	261
ABC van Spanje	90		
Alvorens te vertrekken	90		
Budget	92		
Feesten en feestdagen	94		
Geldzaken	94		
Gezondheid	96		
Internetadressen	96		
Klimaat	97		

Alcalá la Real	268
Granada	269
De Sierra Nevada	323

DE POORT VAN ANDALUSIË 325

Jaén	325
Van Jaén naar Baeza	329
Baeza	329
Úbeda	335
Cazorla	342

VAN GRANADA NAAR GUADIX 348

Guadix	348
Desierto de los Coloraos de Gorafe	354

DE COSTA DE LA LUZ

Huelva	360
Parque Nacional de Doñana	370
Sanlúcar de Barrameda	375
Jerez de la Frontera	378
El Puerto de Santa María	390
Cádiz	393
Arcos de la Frontera	407
Parque Natural Sierra de Grazalema	411
Vejer de la Frontera	419
Conil de la Frontera	426
Caños de Meca	428
Tarifa	434

DE COSTA DEL SOL EN HET ACHTERLAND

Algeciras	451
Gibraltar	456
Casares	463
Van Casares naar Ronda via de witte dorpen	464
Ronda	469
Marbella	484
Parque Natural Sierra de las Nieves	495
Mijas	499
Málaga	503

VAN MÁLAGA NAAR GRANADA 527

Antequera	527
-----------------	-----

DE COSTA DEL SOL TUSSEN MÁLAGA EN ALMERÍA 538

Cómpeta	538
Frigiliana	539
Nerja	541
Salobreña	548

DE ALPUJARRAS (SIERRA NEVADA) 553

TEN WESTEN VAN TREVÉLEZ	558
Lanjarón	558
Órgiva	559
Pampaneira	560

Bubión	562
Capileira	563
Mecina-Fondales	565
Ferreirola	566
Pitres	566
Busquístar	568
Trevélez	568

TEN OOSTEN VAN TREVÉLEZ	570
Yegen	570
Laroles	571
Almería	571
Van Almería naar Salobreña langs de kust	583

TEN OOSTEN VAN ALMERÍA

Woestijn van Tabernas	587
Parque Natural de Cabo de Gata	590
Mojácar	605
Lorca	610

REGISTER

619

Natuurpark Cabo de Gata

KAARTEN EN PLATTEGRONDEN

Afstanden tussen de steden	111	Jaén, Provincie	325
Alhambra, Het	306-307	Jerez de la Frontera	380-381
Alhambra – Los Palacios Nasrides	311	Málaga – detailkaart historisch centrum	509
Algeciras	453	Málaga – plattegrond centrum	507
Almería	575	Marbella	485
Almería, Ten oosten van	588	Mijas	500
Alpujarras, De	555	Mojácar	607
Andalusië	76-77	Nerja	543
Antequera	529	Parque Natural de las Sierras Subbéticas	262
Baeza	331	Parque Natural Sierra de Grazalema	412
Cabo de Gata	591	Reisplanner	115, 116-117
Cádiz	396-397	Ronda	471
Cádiz, Provincie	395	Salobreña	549
Carmona	221	San José	597
Centraal-Andalusië	124-125	Sevilla – detailkaart	138-139
Córdoba	227-228	Sevilla – detailkaart Mateos Gago	141
Costa de la Luz, De	360	Sevilla, Openbaar vervoer van	146
Costa del Sol en het achterland, De	451	Sevilla – plattegrond I	128-129
Gibraltar	457	Sevilla – plattegrond II	130-131
Granada – detailkaart Albaicín	274-275	Sevilla – plattegrond III	132-133
Granada – plattegrond centrum	272-273	Sevilla – plattegrond IV	134-135
Grazalema	415	Tarifa	435
Guadix	349	Topervaringen	16
Huelva	363	Úbeda	337
Huelva en omgeving	361	Vejer de la Frontera	420-421

INLEIDING

Witte dorpen tekenen zich af tegen een blauwe zee en een al even blauwe lucht. De islamitische, joodse en christelijke beschavingen ontmoeten elkaar in prachtige arabesken. Bergen aaien de

Costa del Sol, die helaas al voor een groot deel is opgeslokt door het beton. Elk jaar opnieuw trekken vanaf de lente talloze Noord-Europeanen naar deze paradijselijke uithoek van hun continent, waar de zon gloeiend aan de hemel staat.

Frankrijk heeft zijn Provence, Portugal zijn Algarve en Italië zijn Sicilië. Het hartelijke en ongedwongen stuk van Spanje is Andalusië. Gastvrijheid is er heilig en vormt een wezenlijk deel van het Andalusische karakter. En dat karakter bestaat. Het is het resultaat van

een samenleven en botsen van uiteenlopende bewoners als Moren, joden, katholieken en zigeuners. Uit die smeltkroes ontstond de mysterieuze Andalusische ziel. Ze is moeilijk te definiëren, maar ze openbaart zich in de korstjes van een goddelijke gazpacho, in de klakkende hakken van een flamencodanser, in de machopose van een torero of simpelweg in een pot bloemen op een patio.

Andalusië, dat is dit alles bij elkaar en nog veel meer: schaduwrijke straatjes, vlamme blikken, de rust van de siësta, het bruisen van de fiësta, de begeestering van een processie, de bedwelmende geur van olijven. Geen betere manier om van het leven te genieten en frisse ideeën op te doen dan tapas, manzanilla en siësta!

Flamencas poseren tijdens de Feria de Sevilla.

< Andalusië staat bekend om de typische witte dorpjes.

VEELGESTELDE VRAGEN

WELKE DOCUMENTEN HEB JE NODIG OM NAAR ANDALUSIË TE REIZEN?

Inwoners van de Europese Unie hebben alleen een identiteitskaart of een geldig paspoort nodig. Minderjarigen die alleen reizen (zonder hun ouders), moeten een eigen identiteitsbewijs hebben en een door de ouders ondertekende toestemming om het grondgebied te verlaten. Meer informatie bij je gemeentebestuur.

WAT IS HET BESTE SEIZOEN OM ANDALUSIË TE BEZOEKEN?

Mei en juni zijn in Andalusië erg aangenaam. Het is er dan warm, maar niet te heet. Ook in september en oktober zijn de temperaturen heerlijk en zijn er bovendien minder toeristen. In juli en augustus schommelt het kwik tussen 35 en 40 °C (in het binnenland is het vaak nog warmer). De kust is in deze maanden overvol en de Spanjaarden zijn minder vriendelijk dan buiten het seizoen. Maar in de steden dalen de prijzen van overnachtingen naarmate de temperaturen stijgen. Tijdens de *Semana Santa* en andere *ferias* hangt er een geweldige sfeer in Andalusië, maar een hotelkamer is dan vrijwel niet te vinden en de prijzen rijzen de pan uit.

IS HET LEVEN ER DUUR?

Je kunt in Andalusië voor heel redelijke prijzen overnachten en eten, behalve aan de kust, waar de prijzen in de zomer sterk stijgen. Een tweepersoonskamer in een *hostal* kost gemiddeld € 40-60. Op campings en in de vele jeugdherbergen kun je zeer betaalbaar overnachten. Wil je er echter zeker van zijn iets te vinden wat binnen je budget past, dan moet je wel ver van tevoren reserveren,

tenzij je echt buiten het seizoen reist (in de winter). Voor € 10 kun je al iets kleins eten en voor € 15-20 heb je zelfs een volledige maaltijd.

HOE KUN JE JE HET BESTE VERPLAATSEN?

Er is een zeer goed ontwikkeld busnetwerk. Voor reizen tussen grote steden (Sevilla-Córdoba bijvoorbeeld) kan de trein ook handig en snel zijn (vooral de hogesnelheidstrein *AVE*). Je kunt ook een auto huren. De wegen zijn goed (zelfs in bergachtige gebieden) en de Spanjaarden zijn beschaafde autobestuurders.

ZIJN ER VEILIGHEIDSPROBLEMEN?

Behalve voor een zonnesteek, moet je uitkijken voor diefstal. Met de auto, te voet of op het strand, let op je spullen en laat nooit iets onbewaakt achter.

IS ER EEN TIJDSVERSCHIL?

Nee, zowel in de zomer als in de winter is het in Spanje, België en Nederland even laat. We gaan allemaal op dezelfde dag over van de wintertijd naar de zomertijd en omgekeerd.

HOELANG DUURT EEN VLUCHT?

Reken op circa 3 uur voor een rechtstreekse vlucht vanuit Brussel of Amsterdam naar Málaga of Sevilla.

WELKE VOORZORGSMAATREGELEN MOET JE NEMEN OP HET VLAK VAN GEZONDHEID?

Je hoeft geen bijzondere voorzorgsmaatregelen te nemen. Zorg ervoor dat je in orde bent met de traditionele inenting die ook in België en Nederland worden aanbevo-

len. Vergeet in de zomer geen zonnebrandcrème, een zonnebril, een hoed en een middel tegen insectenbeten. Dit is Europa, dus neem je Europese zorgverzekering mee.

IS ANDALUSIË EEN GOEDE STREEK OM JE KINDEREN MEE NAARTOE TE NEMEN?

Absoluut! De Moorse paleizen, de versterkte kastelen met hun echte kantelen, de stranden, de wandelingen in de sierra's met verschillende moeilijkheidsgraden, de woestijn van Tabernas en de Desierto de los Coloraos de Gorafe, waar je je echt in de Far West waant, zullen kinderen van alle leeftijden boeien. Bovendien kun je in Andalusië verschillende locaties bezoeken waar scènes van *Game of Thrones* werden opgenomen. Spanjaarden zijn dol op *niños*. Zoek bij de adresjes naar ons symbool .

HOE BETAAL IK TER PLAATSE?

De munteenheid in Andalusië is de euro. Je vindt er voldoende pinautomaten en je kunt

bijna overal met je betaalkaart betalen, op een paar kleine *hostales* of tapasbars na.

HOE MAAK JE JE VERSTAANBAAR IN ANDALUSIË?

In het Spaans, *¡claro que sí!* Slechts weinig bewoners spreken Frans, Engels wordt door meer bewoners gesproken, dus daarmee kun je je voldoende redden, mocht je geen Spaans spreken.

WELKE SPORTEN KUN JE ER BEOEFENEN?

Alle watersporten, waaronder natuurlijk duiken. Tarifa is de onbetwiste nummer een in Andalusië als het gaat om wind- en kitesurfen. Ook kun je paardrijden, mountainbiken en wandelen in de natuurparken van de Sierras Subbéticas, de Sierra de Cazorla, de Sierra de Grazalema, de Sierra de las Nieves, de Serranía de Ronda, de Sierra de Aracena y Picos de Aroche, de Alpujarras of bij Cabo de Gata.

Tarifa trekt veel wind- en kitesurfers aan.

18 TOPERVARINGEN

1 GA IN SEVILLA DE HELE NACHT UIT IN DE WIJK TRIANA

Trek van flamencobar naar flamencobar, van bodega naar bodega. Sevilla is het hart van Andalusië en de wijk Triana is de bakermat van de flamenco. Kuier 's avonds door de straten van deze legendarische, trendy en populaire wijk die altijd verknocht is gebleven aan de *cante jondo*. Spits je oren terwijl je rondwandelt en je vindt zeker wat je zoekt.

Blz. 183

Goed om te weten: de wijk Triana ligt op de rechteroever van de rivier, tegenover het centrum van de stad.

2 VERDWAAL IN SEVILLA IN DE WIRWAR VAN MIDDELEEUWSE STRAATJES EN PLEINTJES IN DE WIJK SANTA CRUZ

De wijk Santa Cruz, gebouwd op de fundamenten van de oude joodse wijk van Sevilla, tussen het Alcázar en de kathedraal, is een betoverende wijk, zowel wat geschiedenis als architectuur betreft. Dwaal op goed geluk door de mooie, bochtige straatjes en bewonder de fleurige balkons, de kleurrijke gevels, de heerlijke patio's en drink daarna een glas *sangría* op een terras onder de sinaasappelbomen. *Blz. 191*

3 BEWONDER DE SOBERE PRACHT VAN HET WOUD VAN ZUILEN IN DE MEZQUITA VAN CÓRDOBA

Ooit leefden moslims, joden en christenen in Córdoba in harmonie. In de oude joodse wijk bevindt zich de Grote Moskee, de Mezquita, het bekendste gebouw van de stad en een architecturale parel van opperste zuiverheid, die je niet snel vergeet. *Blz. 244*

Goed om te weten: de toegang is gratis, behalve op zondag 8.30-9.30 u.

4 GA OP ZOEK NAAR DE PERFECTE OLIJFOLIE

Bezoek markten en boetieks, of beter nog: proef olijfolie bij de producent zelf (in Baena bijvoorbeeld). *Blz. 260*

5 WANDEL OVER DE HEUVELS MET OLIJFBOMEN VAN DE SIERRAS SUBBÉTICAS

Bezoek de authentieke dorpen met hun rijke geschiedenis in deze nog ongerepte streek.

Natuurlijkehebbers zullen er dol op zijn, want het natuurpark biedt alle troeven van het Andalusische platteland: heuvels bedekt met eiken of olijfbomen, mooie, hooggelegen dorpen en veel mooie routes om de streek te voet, te paard of per mountainbike te verkennen. *Blz. 261*

Goed om te weten: aan de rand van de Sierras Subbéticas ligt het hooggelegen dorpje Zuheros, waar de tijd lijkt stil te blijven staan. Absoluut een bezoek waard!

6 BEWONDER OVERDAG HET ALHAMBRA IN GRANADA EN GENIET 'S AVONDS VAN DE ZONS-ONDERGANG VANAF DIT ARABISCHE PALEIS BOVEN DE WIJK ALBAICÍN

Aan de voet van de besneeuwde bergtoppen van de Sierra Nevada bekoort Granada de bezoekers met smalle straten, mooie kerken en verscholen pleintjes. Maar de grootste blikvanger is het Alhambra, een hoogtepunt van de Arabische architectuur. De naam,

Arabisch voor 'de rode', wordt duidelijk als de ondergaande zon de steen prachtig kleurt.

Blz. 305

Goed om te weten: reserveer je bezoek aan het Alhambra ruim voor je vertrek op tickets. alhambra-patronato.es.

7 ONTDEK DE RENAISSANCE- EN BAROKARCHITECTUUR VAN ANDALUSIË

Aan de rand van Andalusië in het binnenland liggen enkele bekoorlijke stadjes met goed bewaarde kerken en paleizen in smalle straatjes. Úbeda bijvoorbeeld werd uitgeroepen tot Werelderfgoed dankzij de Plaza de Vázquez de Molina, een verrassend homogeen renaissancegeheel. Er wacht je een reis door de tijd! *Blz. 329, 335, 348*

Goed om te weten: bezoek ook de nabijgelegen stadjes Baeza en Guadix, met een goed bewaard centrum. Andere aanraders zijn Antequera met de vele kerken, en het bescheidener Osuna.

8 VERLAAT DE PLAT-GETREDEN PADEN EN VERKEN DE SIERRA DE CAZORLA

Het mooie, witte dorp Cazorla ligt aan de voet van de bergen en is de ideale uitvalsbasis om de Sierra de Cazorla te verkennen, het grootste natuurpark van Spanje. Er leven veel grote zoogdieren (everzwijnen, damherten en moeflons) en het telt het grootste aantal steenarenden van het land. Je maakt bovendien kans er lammergieren te spotten, die hier opnieuw werden uitgezet nadat ze volledig waren verdwenen. Je vindt er veel goed aangegeven wandelroutes. Sluit je dag af met een bad in de bronnen van de Guadalquivir.

Blz. 346

Goed om te weten: de beste periode om te wandelen is mei-oktober (juli-september is de drukste periode).